

разі, якщо ρ неймовірно близьке до одиниці краще використовувати метод перших різниць.

Інформаційні джерела

1. Зомчак Л. М., Старчевська І. М. Симультивне моделювання залежності економічного зростання та рівня інфляції України. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки». 2022. 1 (105). С. 78-85.

2. Зомчак Л. М., Умриш Г. Т. Моделювання залежності валового регіонального продукту від сільського господарства України на основі лонгітюдних даних. Економіка і суспільство. 2018. №16. 972-977.

3. Zomchak L., Vdovyn M., Deresh O.. Regional Economic Development Indicators Analysis and Forecasting: Panel Data Evidence from Ukraine. In The International Conference on Artificial Intelligence and Logistics Engineering. 2023. Cham: Springer Nature Switzerland. P. 217-228.

4. Zomchak L., Lapinkova A. Key Interest Rate as a Central Banks Tool of the Monetary Policy Influence on Inflation: The Case of Ukraine. The International Symposium on Computer Science, Digital Economy and Intelligent Systems. 2022. Cham: Springer Nature Switzerland. 369-379.

Конвертер валют. Мінфін. URL:
<https://minfin.com.ua/ua/currency/converter/?converter-type=nbu&from=eur&to=uah>

РОЗВИТОК АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Пань Юньсяо, здоб. ОС «магістр»

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **В.О. Козуб**
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця

Сьогодні аграрний сектор України став локомотивом розвитку національної економіки за рахунок забезпечення понад 40% валютних надходжень у ВВП. Агропромисловий комплекс (АПК) України включає вирощування та виробництво сільськогосподарської продукції, її перероблення та галузі, які забезпечують виробників засобами виробництва. Тим самим аграрний сектор забезпечує продовольчу і, певною мірою, економічну, екологічну та енергетичну безпеку країни, а також технологічний розвиток суміжних галузей національної економіки.

Як великий виробник аграрної продукції та продовольства, Україна протягом багатьох років займає значне місце в структурі світового аграрного експорту. Згідно з дослідженнями [1], у

загальному обсязі міжнародної торгівлі біля 8,5% становить агропромислова продукція. Аналіз даних регіонального розподілу світової торгівлі сільськогосподарською та продовольчою продукцією [1] показує, що найбільші обсяги торгівлі мають країни Європи, Америки та Азії. Водночас за останнє десятиліття азійські країни лідирували за середньорічними темпами зростання обсягів торгівлі сільськогосподарською продукцією, тоді як Європа мала найнижчі темпи зростання [1].

Аграрний ринок країн ЄС характеризують повільним зростанням і жорсткою конкуренцією [2, с. 37-39]. Бар'єри для торгівлі всередині ЄС є високими, хоча їх пом'якшують за допомогою різних преференційних схем, що забезпечують відносно сприятливі умови входу на ринок для країн зі значною конкурентною перевагою в аграрному секторі. В якості бар'єрів, що визначають конкурентоспроможність підприємств на ринку ЄС, використовують обмеження доступу до ринку (тарифи, квоти та нетарифні обмеження), засновані на торговельній політиці, і внутрішню підтримку, засновану на Спільній сільськогосподарській політиці (ССП) ЄС [3].

Необхідною для України є адаптація та впровадження вимог європейських і міжнародних стандартів безпеки та якості продукції харчування (НАССР, ISO, EN, Кодексу Аліментаріус) у сфері агропромислового виробництва, як однієї з умов вступу до Європейського Союзу [2].

Водночас відсутність стабільної позитивної динаміки виробництва в аграрному секторі свідчить про вичерпання резервів існуючої моделі розвитку галузі, яка базується на ефекті масштабу та екстенсивному використанні ресурсів. Такий стан значною мірою визначають особливостями інвестиційної діяльності в аграрному секторі, яка впливає на відтворювальний процес та ефективність розвитку аграрного виробництва [4]. Саме інвестиції є одним із найважливіших засобів впровадження сучасних технологій у сільськогосподарське виробництво та підвищення міжнародної конкурентоспроможності вітчизняного аграрного виробника. За останні роки інвестиції в аграрний сектор демонструють позитивну динаміку як за вартістю, так і за часткою в загальній структурі капітальних інвестицій в економіку України. Проте основним джерелом капітальних інвестицій в аграрному секторі є власні кошти підприємств [5].

Інвестиційну привабливість аграрного сектору України визначають такі фактори: сприятливі природно-кліматичні умови для вирощування більшості сільськогосподарських культур та високий

рівень природно-ресурсного потенціалу українських земель; порівняно дешева робоча сила; зручне географічне розташування України та розвинена транспортна інфраструктура; зростання рентабельності агробізнесу [5]. Крім того, покращенню інвестиційного клімату в аграрному секторі сприяє виважена аграрна політика, спрямована на імплементацію національного законодавства відповідно до європейських та світових стандартів, що передбачено Угодою про асоціацію між Україною ЄС, сприятливі умови ведення бізнесу та позитивні зміни в податковому законодавстві.

Водночас рівень капіталовкладень в аграрний сектор ще не повною мірою розкриває наявний у галузі ресурсний потенціал. На сьогоднішній день основними перешкодами для інвестування в аграрний сектор є: відсутність ринкового обігу землі сільськогосподарського призначення, викривлена державна підтримка сільськогосподарських товаровиробників, труднощі з отриманням банківських кредитів, неефективна національна політика підтримання експортерів, недостатній розвиток інфраструктури аграрного ринку, збройна агресія РФ [6].

Щоб мінімізувати ризики та збільшити можливості використання українського аграрного сектору в результаті відкриття європейського ринку, необхідно впровадити низку заходів національної аграрної політики, які відповідають принципам державної підтримки та регулювання, викладеним в Угоді про асоціацію між Україною та ЄС, а саме: прискорення процесу впровадження європейських та міжнародних стандартів безпеки та якості харчових продуктів у сфері агропромислового виробництва, створення системи моніторингу зовнішньоторговельного бізнесу з країнами ЄС як механізму швидкого реагування на зміни у кон'юктурі ринку сільськогосподарської продукції, сприяння розвитку малого бізнесу в аграрному секторі. Враховуючи те, що сьогодні аграрний сектор є одним із провідних секторів національної економіки, національна аграрна політика має бути спрямована на покращення інституційного середовища, спрощення ведення інвестиційної діяльності та захист прав інвесторів.

Інформаційні джерела

1. Звіт ООН за 2021 рік. URL: https://ukraine.un.org/sites/default/files/2022-06/UNCountryResultsReport2021UA_v02.pdf

2. Вітько Д.О. Детермінанти міжнародної конкуренто-спроможності українських аграрних підприємств. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2018. Вип. 17. Ч. 1. С. 36–40.

3. Гудзинський О.Д. Формування системи інвестиційного забезпечення стратегічного розвитку сільськогосподарських підприємств. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). 2013. № 4. С. 5-8. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znptdau_2013_4_2.

4. Мельник В., Погрішук О. Інвестиційне забезпечення аграрного сектору: розширення можливостей для України. Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2019. № 3. С. 23-34.

5. Бойко А.В. Інвестиційний потенціал регіонів України: проблеми теорії та практики. Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. 2010. Вип. 26 (1). С. 25-33.

6. Калетнік Г.М., Козяр Н.О. Стратегічні підходи до інвестування аграрного сектору України в сучасних умовах розвитку АПК. Економіка АПК. 2020. № 12. С. 81-89.

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ І РЕГУЛЮВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ У СВІТІ

Піллєв Д.А., здоб. ОС «магістр»

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **О.А. Кулініч**
Державний біотехнологічний університет

Сучасний світ розвивається у напрямі створення глобальної економіки. Процес поширення інформаційних технологій, продуктів і систем у всьому світі несе за собою іншу, ніж колись економічну та культурну інтеграцію, в якій товари, послуги, фінансовий капітал, люди, інформація, знання, ідеї вільно долають географічні кордони держав. Виникають принципово нові категорії та явища, такі як глобальний ринок, глобальна компанія, глобальні інтеграція, кооперація, конкуренція, глобальні можливості. Глобальна економіка – це спосіб світового господарювання, який ґрунтується на підпорядкуванні як внутрішніх, так і міжнародних господарських процесів одним законам. Головними суб'єктами господарювання такої економіки у світовому масштабі стають не країни, а транснаціональні корпорації та альянси. Глобальна економіка тісно пов'язана з віртуальним світом, його простором, ринками, підприємствами та віртуальною реальністю [1, с. 314].

Мережева віртуальна економіка, що базується на інноваціях, супроводжується системними ризиками для світової спільноти та національних держав. Вона не має домінувати і витіснити традиційну культуру функціонування господарських систем. Ця економіка повинна сприйматися як доповнення, що є частиною національних економік, що функціонують у реальному економічному просторі.